

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้อยู่คู่ไทยตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 37) นอกจากนี้ภาษายังมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรมที่ใช้ในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจระหว่างคนไทยด้วยกัน และยังเป็นเครื่องมือพื้นฐานแห่งการเรียนรู้วิชาต่างๆ อันทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ยังมีประสิทธิภาพ (ภูมิศรี จันทรดา, 2538, หน้า 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งหวังคุณภาพผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังจากจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้เป็นประเด็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ คือเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ต้องมีทักษะในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารมีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 37) อย่างไรก็ตามภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องมีการฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเป็นภาษาอย่างอัตโนมัติขณะเดียวกันภาษาไทยยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษาซึ่งผู้เรียนจะนำกฎเกณฑ์ทางภาษามาฝึกฝน จนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์อันเป็นลักษณะของภาษาไทยทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะการแสดงออกทางภาษา (กรมวิชาการ, 2546ก, หน้า 2-3) นอกจากนี้ภาษาไทยต้องมีทักษะสำคัญได้แก่ ด้านการอ่าน การเขียน การใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะในเรื่องของการอ่านเพราะว่าการอ่านจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ และเนื่องจากปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านทางวัตถุ วิทยาการเทคโนโลยีและความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องสนใจการอ่านเพื่อ

สามารถติดตามความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงการอ่านทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2540, หน้า 1) การอ่านเป็นทักษะที่มีความยุ่งยากซับซ้อนใช้ความคิดและความสามารถเพื่อที่จะทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน ทั้งยังมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การเรียนของนักเรียนทุกวิชา และทุกระดับชั้นต้องอาศัยการอ่าน โดยการอ่านมีความสำคัญ ช่วยให้คนได้เพิ่มพูนความรู้ทั้งยังเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ นักเรียนที่อ่านได้ดีมักจะเรียนวิชาอื่นได้ดีตามไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับวัชรนันท์ สินสถาพรพงศ์ (2535, หน้า 2) ที่ให้ความสำคัญของการอ่านไปในทางเดียวกันว่า ผู้ที่มีทักษะการอ่านดี จึงจะสามารถมีความรู้ใช้การอ่านนั้นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้เกิดประโยชน์และเป็นเครื่องมือที่สำคัญใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ได้ดีนั้นแสดงว่าการอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ

การอ่านมีความสำคัญช่วยให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา สามารถส่งผลให้มนุษย์ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำรงชีวิตได้ การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าได้ทันเหตุการณ์แล้ว การอ่านยังช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดและวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความงอกงามทางปัญญา ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอ่านเปรียบเสมือนการประสานความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาและสามารถประกอบกิจการต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี (พนิตนันท์ บุญพามี, 2542, หน้า 3) การอ่านเป็นทักษะสำคัญยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต นอกจากทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ (สุทธิ เหลืองอรุณ, 2550, หน้า 2) การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องราว การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพต้องอ่านและจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จากการสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าปัญหาสำคัญของการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่างๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546ข, หน้า 188)

แม้หน่วยงานต่างๆ จะตระหนักและให้ความสำคัญกับภาษาไทยและใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจนักทั้งนี้พิจารณาได้จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2550 และ 2551 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2550-2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ปี การศึกษา	จำนวน นักเรียน	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	S.D.	ร้อยละนักเรียนแยกตามเกณฑ์ ปรับปรุง พอใช้ ดี
2550	3,360	54.13	5.23	5.23 58.00 21.79
2551	2,937	44.34	4.07	18.58 68.44 12.98

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 44.34 ซึ่งลดลงจากปีการศึกษา 2550 ร้อยละ 9.79

สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนเนื่องจากขาดทักษะในการอ่านเป็นสำคัญ ทั้งนี้พิจารณาได้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านค่อนข้างต่ำ ดังตารางดังนี้

ตาราง 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2551 แยกตามสาระที่เป็นองค์ความรู้ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 3

กลุ่มสาระ	จำนวน นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละจำนวนนักเรียน ปรับปรุง พอใช้ ดี
ภาษาไทย	2,937	16.02	4.98	53.40	10.60 63.90 25.51
การอ่าน	2,937	2.99	1.55	49.89	20.48 68.76 10.76
การเขียน	2,937	2.72	1.27	45.41	16.98 66.00 17.02

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่มสาระ	จำนวน นักเรียน	ค่าเฉลี่ย	S.D	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละจำนวนนักเรียน ปรับปรุง พอใช้ ดี		
การฟัง ดู ฟุด	2,937	3.89	1.51	64.85	9.77	55.45	34.78
หลักภาษา	2,937	3.10	1.35	51.70	19.87	52.07	28.06
วรรณคดี	2,937	3.31	1.48	55.17	14.42	58.74	26.84

ที่มา: (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3)

จากการวิเคราะห์รายงานดังกล่าวพบว่าทักษะด้านการอ่านมีคะแนนต่ำ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน ซึ่งอาจเป็นเพราะวิธีสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือต่าง ๆ น้อย ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนจำนวนมากอ่านจับใจความไม่เป็นหรืออ่านได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและตำราที่เกี่ยวกับการอ่านส่วนใหญ่มักเสนอทฤษฎีหรือหลักการอย่างกว้าง ยากต่อการปฏิบัติให้เกิดผล (แววมยุรา เหมือนนิล, 2541, คำนำ) การฝึกทักษะในชั้นเรียนก็มีน้อย ปัญหาการอ่านในโรงเรียนจึงยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังถึงแม้ว่าการอ่านจะมีความสำคัญมาก ทักษะการอ่านมีความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีส่วนสำคัญต่อการเรียนสรรพวิทยาการต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและในชีวิตการทำงาน (พัชรา พรหมณี, 2549, หน้า 3)

การอ่านภาษาไทยนั้น ครูควรสอนให้เกิดความเข้าใจธรรมชาติของภาษา ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีพ การอ่านเป็นกระบวนการที่เน้นถึงวิธีการมากกว่าการให้ความรู้ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกใช้ประโยชน์จากการอ่านหลายลักษณะ เช่น การอ่านเพื่อหาคำตอบ การอ่านเพื่อเข้าใจลำดับเหตุการณ์ การอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ การอ่านเพื่อถอดโครงเรื่อง ถอดคำประพันธ์ การอ่านพินิจ (บันลือ พงกษะวัน, 2538, หน้า 8)

การจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทยจำเป็นต้องพัฒนาทุกด้านด้วยกันจะพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งเพียงทักษะเดียวไม่ได้ ทั้งนี้เพราะทักษะทั้งสี่คือ ฟัง ฟุด อ่าน เขียน มีความสัมพันธ์กันทางธรรมชาติอยู่แล้ว ในบางโอกาสอาจมุ่งเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นสำคัญแต่จะมีทักษะอื่นๆ ผสมอยู่เสมอและการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะการอ่านจับใจความเพราะเป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้ให้กับตนเองเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สภาพการจัด

การเรียนการสอนอ่านจับใจความในปัจจุบันของนักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะวิธีสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูมุ่งแต่สอนให้นักเรียนอ่านคนเดียวหรืออ่านพร้อมกันทั้งชั้น เป็นกิจกรรมการสอนที่ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้นหรือสนุกสนานในการเรียน ครูไม่ได้สอนให้แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนไม่สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ (สุทธิ เหลืองอรุณ, 2550, หน้า 2) ปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านนั้น ครูต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ สามารถสร้างสรรค์จินตนาการความรู้ เกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดี ซึ่งเรื่องราวของอำเภอด่านช้างก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะเป็นวิถีชีวิต ธรรมชาติที่น่าสนใจ ด้วยเหตุที่ว่าอำเภอด่านช้างเป็นอำเภอลำสุดของจังหวัดสุพรรณบุรี มีความสวยงามของธรรมชาติที่น่าอัศจรรย์ อุดมสมบูรณ์ด้วยผืนป่า พืชพรรณ สัตว์ป่าและแหล่งน้ำ อันก่อให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เช่น อุทยานแห่งชาติพุเตย ป่าสนสองใบ หมู่บ้านกระเหรี่ยง ตะเพินคีรี น้ำตกพุกระทิง เป็นต้น เมื่อนักเรียนได้ศึกษาเรื่อง ของดีที่อำเภอด่านช้างแล้วก็จะเกิด ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการสอนอ่านจับใจความสำคัญเป็นเรื่องที่ซับซ้อน จำเป็นต้องหาวิธีการ จัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติเป็นการเรียนการสอนแบบองค์รวม เป็นการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันเด็ก ช่วยให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานและ สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างรวดเร็ว นำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ให้ ประสบผลสำเร็จต่อไปสำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อแนวการสอนนี้ประกอบด้วย เด็ก เรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์และการลงมือกระทำ เด็กเรียนรู้จากกิจกรรมการเคลื่อนไหวของ ตนเองและการได้สัมผัสจับต้องกับสิ่งต่างๆ แล้วสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง จึงสรุปได้ว่าการ สอนภาษาแบบธรรมชาติเกิดจากการผสมผสานทฤษฎีหลายทฤษฎีเข้าด้วยกันเพื่อเกิดประโยชน์ โดยตรงและสูงสุดกับผู้เรียน (บุษบง ดันติวงศ์, 2536, หน้า 143 -150)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนอ่านจับใจความสำคัญ เรื่องของดีที่อำเภอด่านช้าง โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติน่าจะเป็นวิธีการ หนึ่งที่จะสามารถเพิ่มทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมาพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญให้แก่ให้นักเรียนได้สัมผัสผลต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทางด้านข้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทางด้านข้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านทางด้านข้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ระหว่างการจัดการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นการชักจูงให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนานไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
2. นักเรียนมีความสนใจและรักการอ่านมากขึ้น ตลอดจนมีมารยาทและเห็นคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
3. นักเรียนสามารถใช้การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ และนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ในสหวิทยาเขตเมืองสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งมีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนละ 2 ห้องเรียนจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัต โรงเรียนวัดสามชุก โรงเรียนวัดนางพิมพ์ และโรงเรียนวัดบางขวาง มีนักเรียนทั้งหมด 280 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากจากโรงเรียนจำนวน 4 แห่ง ที่มี 2 ห้องเรียนขึ้นไปได้โรงเรียนวัดบางขวาง มีจำนวน 2 ห้องเรียน

มีนักเรียนจำนวน 60 คน แล้วจับสลากอีกครั้งได้กลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้อง จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งได้ 2 วิธี

2.1.1 การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ

2.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.2 เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย

3. เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 1 การอ่านเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ประกอบด้วยการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญใจความรอง การอ่านแปลความ การอ่านสำนวน การอ่านเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การอ่านสรุปความ การอ่านจับใจความสำคัญประเภทนิทาน ข่าว สารคดี บทความ บทร้อยกรอง โดยเพิ่มความรู้เกี่ยวกับสถานที่สำคัญของอำเภอด่านช้างไว้ทุกเรื่อง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2553 ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 20 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง โดยมีการเรียนภาคเช้าและภาคบ่ายเท่าๆ กัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็ก โดยนำสิ่งที่เขาประสบพบเห็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรม โดยเด็กเป็นผู้คิดค้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่มุ่งเน้นการสอน เขียน อ่าน ไวยากรณ์ หรือใช้หนังสือแบบเรียน ก่อนทำการสอนครูอธิบายวิธีสอนโดยการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติให้นักเรียนเข้าใจ แล้วดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการค้นหา

การแนะนำประสบการณ์ใหม่โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการคาดคะเนเดาประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆ และใช้กลวิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหาในการอ่าน

2. ขั้นการสำรวจ

การอ่านหนังสือซ้ำๆ ครูสามารถนำหนังสือมาอ่านซ้ำๆ เมื่อเด็กแสดงความต้องการเพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย

3. ขั้นใช้ประสบการณ์และสื่อสารอย่างอิสระ

การนำประสบการณ์เดิมในการอ่านหนังสือกับผู้อื่นมาใช้ เมื่อเด็กอ่านหนังสืออย่างอิสระคนเดียวหรือกับเพื่อนในกลุ่มย่อย เด็กได้สำรวจอย่างสร้างสรรค์ แสดงออกทางภาษาและศิลปะอย่างมีความหมาย

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้เตรียมความรู้ ความเข้าใจเรื่องที่จะสอนตามหลักสูตร ดำรง แบบฝึกหัด แล้วรวบรวมเรื่องราวทั้งหมดถ่ายทอดให้นักเรียนการบรรยาย การสาธิต การใช้สื่อประกอบการสอน ซึ่งครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปเนื้อเรื่อง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อมความสนใจในการเรียน ด้วยการสนทนา ชักถาม เกม รูปภาพ เพลง หรือนิทาน และแจ้งจุดประสงค์ของ การเรียนรู้
2. ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ครูนำเสนอเนื้อหาให้นักเรียนด้วยวิธีการบรรยาย อภิปราย สนทนาชักถาม โดยมีสื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน หรือ หนังสือแบบเรียน และนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาด้วยการอภิปรายชักถาม หรือตรวจสอบ แบบฝึกหัดร่วมกัน
4. ขั้นวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบความรู้ว่านักเรียนมีความเข้าใจมากน้อย เพียงใดจากการทำแบบฝึกหัด การสังเกต และการทดสอบ

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่าน บอกความหมายของคำ กลุ่มคำหรือประโยค บอกรายละเอียดของเรื่อง ตอบคำถาม มีความรู้ความเข้าใจ ลำดับเหตุการณ์และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จาก คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งเป็นข้อสอบแบบ ชนิดเลือกตอบ

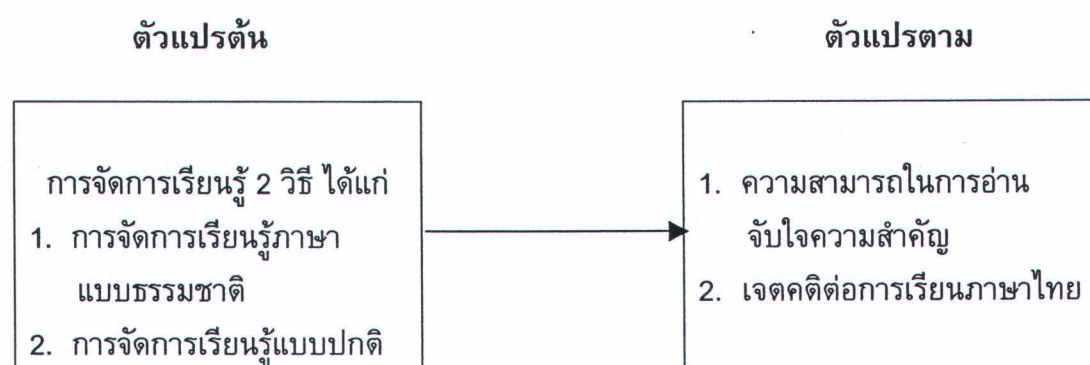
เจตคติต่อการเรียนภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ มีการตอบสนองและเห็นคุณค่าต่อการเรียนภาษาไทยหลังจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ และการจัดการเรียนรู้แบบปกติซึ่งวัดได้จากคะแนนของการตอบแบบสอบถามวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดสอบหาคุณภาพแล้ว

ของดีที่อำเภอด่านช้าง หมายถึง สถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอด่านช้างซึ่งอำเภอด่านช้างเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในทิวเขาทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือสุดของจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดกาญจนบุรี มีระยะทางห่างจากจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ 61 กิโลเมตร มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย เช่น เขื่อนกระเสียว อุทยานแห่งชาติพุเตย หมู่บ้านตะเพินคีรี ป่าสนสองใบ เป็นต้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดบางขวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ โดยใช้วิธีของ โฮลดาเวย์ (Holdaway, 1979, p. 46) และศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โครงสร้างเวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัด และศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านของบลูม (Bloom อ้างถึงใน จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจนะ, 2547, หน้า 31-32) กำหนดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ ได้แก่ การอ่านสำนวน การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญใจความรอง การอ่านเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น การอ่านจับใจความสำคัญประเภทนิทาน ข่าว สารคดี บทความ บทร้อยกรอง ซึ่งเป็นสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ผู้วิจัยกำหนดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ไรน์, และแคนดี้ (Raines, & Candy, 1990, p. 224) และภาวิณี แสนทวีสุข (2538, หน้า 65) พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยครูสอนตามหลักสูตรและพบว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติช่วยส่งเสริมด้านเจตคติ การยอมรับนับถือตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ของดีที่อำเภอด่านช้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ของดีที่อำเภอด่านช้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ของดีที่อำเภอด่านช้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
4. เจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ